

Republika Kosovo

Ministarstvo obrazovanja, nauke, tehnologije i inovacija

Kratak pregled

PLAN ANGAŽOVANJA ZAINTERESOVANIH STRANA

Projekat:

Projekat razvoja u ranom detinjstvu za ljudski kapital Kosova

ID projekta: P179656

Oktober 2023.

Kratak pregled – Plan angažovanja zainteresovanih strana

Uvod

Vlada Kosova (VK) preko Ministarstva finansija, rada i transfera ima za cilj da pribavi sredstva od Svetske banke (SB) za realizaciju projekta „Razvoj u ranom detinjstvu za ljudski kapital Kosova“. Opšti cilj projekta podrazumeva poboljšanje pristupa i kvaliteta usluga razvoja u ranom detinjstvu na Kosovu. Projekat za razvoj u ranom detinjstvu (RRD) za ljudski kapital Kosova koncipiran je tako da odgovori na glavna pitanja u vezi sa uslugama razvoja u ranom detinjstvu na Kosovu. Projekat će pomoći Kosovu da poboljša pristup, kvalitet i ravnopravnost u RRD-u, kao i da podrži usluge zdravstvene zaštite, u nameri da odgovori na zdravstvene izazove dece u zemlji. Projekat će takođe podrazumevati komponentu promotivnih aktivnosti u RRD-u, u nameri da podigne svest stanovništva o značaju RRD u kontekstu zdravlja i razvoja dece, rezultirajući boljim roditeljstvom, ranom identifikacijom i smanjenjem stope smrtnosti dece. Ministarstvo obrazovanja, nauke, tehnologije i inovacija (MONTI) je glavna agencija za realizaciju i pripremu projekta i sa njim povezanih aktivnosti, i identifikovaće ekološke i socijalne zahteve za pripremnu fazu projekta.

Opis projekta i njegovih komponenti

Opšti cilj projekta RRD-a podrazumeva poboljšanje jednakog pristupa i povećanje kvaliteta usluga razvoja u ranom detinjstvu na Kosovu. Glavni rezultati očekivani od realizacije projekta biće ocenjeni posredstvom pokazatelja, koji slede u nastavku:

Pokazatelj 1: *Unapređenje kvaliteta usluga obrazovanja u ranom detinjstvu – klasifikovanih po vrsti gradske/seoske institucije.*

Pokazatelj 2: *Poboljšani propisi za osiguranje kvaliteta usluga u ranom detinjstvu na Kosovu*

Pokazatelj 3: *Procenat dece procenjen prema nacionalnom programu/alatu za praćenje i razvoj dece*

Pokazatelj 4: *Povećanje pristupa uslugama brige o deci: stope upisa za decu uzrasta 0-6 godina – podeljene po polu, starosnoj dobi, pripadnosti manjinskoj grupi*

Predloženi projekat će biti organizovan oko četiri ključne komponente koje se odnose na poboljšanje pristupa, kvaliteta, jednakosti i međusektorske koordinacije usluga za RRD. Prva komponenta će raditi na jačanju kvaliteta i jednakosti usluga RRD-a i staranja o deci na Kosovu. Druga komponenta će doprineti poboljšanju dostupnosti zdravstvenih i

prehrambenih usluga za decu i porodice na Kosovu. Treća komponenta će biti usredsređena na povećanje pristupa RRD-u i staranju o deci. Četvrta komponenta će podržati upravljanje projektima, praćenje i njihovu ocenu.

Projektne komponente će ostvariti uticaj na nacionalnom i školskom nivou. Komponente 1 i 2 će biti realizovane na nacionalnom nivou i njihov cilj će biti reforma pristupa staranju o deci i uslugama RRD-a, izgradnjom institucionalnih i ljudskih kapaciteta u zemlji. Komponenta 3 će podrazumevati intervencije na nivou škole izgradnjom, renoviranjem i ponovnim korišćenjem prostora, kako bi se proširio pristup ciklusu predškolskog obrazovanja širom zemlje. Komponenta 4 će pomoći u izgradnji kosovskih stručnih kapaciteta za upravljanje projektima i obavljanje istraživanja, praćenje i procenu.

Komponenta 1: Jačanje kvaliteta i jednakosti usluga RRD-a na Kosovu.

- *Potkomponenta 1.1 Reforme kvaliteta RRD-a na Kosovu*
- *Potkomponenta 1.2. Podizanje kapaciteta stručnih lica o RRD*
- *Potkomponenta 1.3. Sprovođenje ECE modula za informacioni sistem upravljanja obrazovanjem (EMIS) na Kosovu i opšta revizija osnovnog EMIS sistema.*

Komponenta 2: Podsticanje multisektorske integracije u pružanju usluga RRD-a

- *Potkomponenta 2.1. Rano podsticanje i promovisanje zdrave ishrane*
- *Potkomponenta 2.2. Praćenje dece i međusektorska integracija usluga*

Komponenta 3: Povećanje pristupa uslugama RRD-a

- *Potkomponenta 3.1. Ponovno korišćenje, izgradnja i renoviranje predškolskih i objekata za RRD na Kosovu*
- *Potkomponenta 3.2. Opremanje centara za RRD novim nameštajem i nastavnim materijalom*
- *Potkomponenta 3.3. Podrška učešću zajednice i intervencijama na strani potražnje*

Komponenta 4: Upravljanje projektom, praćenje i ocena

Svrha Plana angažovanja zainteresovanih strana (SEP)

Projekat se priprema u okviru Okvira za ekološko i socijalno upravljanje SB (ESF). ESF precizira angažovanje SB na održivom razvoju, kroz njegove politike i broj ekoloških i socijalnih standarda („ESS“). Prema ESS 10 o angažovanju zainteresovanih strana i objavljivanju podataka, agencije za sprovođenje moraju da pruže zainteresovanim stranama blagovremene, relevantne, razumljive, pristupačne informacije i da se konsultuju sa njima na kulturno prikladan način, bez manipulacije, mešanja, prinude, diskriminacije ili zastrašivanja.

Svrha ovog Plana angažovanja zainteresovanih strana je da navede ciljne grupe, metode angažovanja zainteresovanih strana i odgovornosti u sprovođenju aktivnosti angažovanja zainteresovanih strana. Cilj SEP-a je da aktivira angažovanje zainteresovanih strana u pravo vreme tokom pripreme i realizacije projekta. Konkretno, SEP služi za: i) identifikaciju i analizu zainteresovanih strana; (ii) planiranje modaliteta angažovanja i efikasnih sredstava komunikacije, konsultacije i otkrivanje; (iii) definisanje uloge i odgovornosti različitih aktera u sprovođenju SEP-a; (iv) predviđanje projektnog žalbenog mehanizma; (v) pružanje povratnih informacija zainteresovanim stranama; i (vi) praćenje i izveštavanje o SEP-u.

Kratak pregled ciljeva i strukture SEP-a

Angažovanje zainteresovanih strana predstavlja sveobuhvatan proces koji se sprovodi tokom životnog ciklusa projekta. Kada je pravilno osmišljen i sproveden, podržava razvoj jakih, konstruktivnih i odgovornih odnosa koji su važni za uspešno upravljanje ekološkim i socijalnim rizicima identifikovanim u projektu.

Da bi se obezbedila jasna i efikasna komunikacija između svih zainteresovanih i pogođenih strana, u sklopu Projekta je osmišljen ovaj Plan angažovanja zainteresovanih strana, na osnovu kojeg se zainteresovane strane angažuju u skladu sa zakonima Republike Kosovo, kao i zahtevima Svetske banke.

Glavni ciljevi Plana angažovanja zainteresovanih strana (SEP) uključuju sledeće:

- Usklađenost sa zakonskim zahtevima Kosova.
- Usklađenost sa standardima Svetske banke.
- Identifikacija ključnih zainteresovanih strana.
- Obezbeđivanje efektivne komunikacije.
- Omogućavanje zainteresovanim stranama da utiču na planiranje projekta.
- Odgovor na žalbe.
- Definisanje uloga i odgovornosti.
- Praćenje i revizija efikasnosti SEP-a.

SEP je dinamičan dokument koji će se ažurirati tokom celokupne faze realizacije projekta.

Kratak pregled sadržaja SEP dokumenta

Ovaj SEP predstavlja zainteresovane strane na projektu, koje se mogu podeliti u tri kategorije: Strane pogođene projektom, druge zainteresovane strane i pojedinci ili grupe u nepovoljnom/ranjivom položaju, od kojih svaka ima različite interese i potencijalne uticaje u vezi sa projektom. Prema SEP-u, zainteresovane strane na projektu čine pojedinci, institucije ili organizacije koje mogu uticati na projekat ili na koje projekat utiče. Iste su klasifikovane u zavisnosti od njihovog uticaja i podložne su stalnoj proceni i angažovanju, kako se projekat razvija.

Projekat je prepoznao sledeće aktere kao glavne učesnike u njegovoj realizaciji:

- lokalne i regionalne vlasti
- privatne kompanije i udruženja
- predškolsko osoblje i lokalne zajednice
- vlada i regulatorna tela
- nevladine organizacije i međunarodne organizacije
- pojedinci ili grupe u nepovoljnom / ranjivom položaju

Štaviše, ovaj dokument pokriva odgovornosti svake grupe zainteresovanih strana, identifikuje ključna pitanja o kojima treba razgovarati sa različitim grupama zainteresovanih strana i uključuje širok dijapazon metoda komunikacije prilagođenih posebnim grupama zainteresovanih strana.

Pored toga, dokument SEP-a opisuje sveobuhvatnu strategiju za angažovanje zainteresovanih strana, baveći se ključnim aspektima kao što su cilj i vremenski okvir programa angažovanja zainteresovanih strana. Takođe, podrazumeva i predloženi pristup u otkrivanju informacija i konsultacijama o projektu i aktivnostima. Štaviše, uključuje i posebnu strategiju namenjenu angažovanju i komunikaciji sa ranjivim grupama. Dokument takođe opisuje raspodelu resursa i odgovornosti za sprovođenje aktivnosti angažovanja zainteresovanih strana.

Još jedna integralna komponenta podrazumeva stvaranje mehanizma za rešavanje žalbi, koji uključuje onlajn platformu i registar žalbi. Glavni je cilj ovog mehanizma da informiše sve relevantne zainteresovane strane o procedurama za podnošenje žalbi u vezi sa projektnim aktivnostima i da obezbedi blagovremene odgovore na njihove potencijalne zabrinutosti.